

**ПРАТ «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

ЛУК'ЯНОВА Галина Юрїївна

УДК 342.9

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КООРДИНАЦІЇ
СУБ'ЄКТІВ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ**

Спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
доктора юридичних наук

Київ – 2021

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Приватному закладі вищої освіти «Львівський університет бізнесу та права».

Науковий консультант – доктор юридичних наук, професор
БОРТНИК Надія Петрівна,
Національний університет «Львівська
політехніка», завідувач кафедри
адміністративного та інформаційного права
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти;

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук
ДНІПРОВ Олексій Сергійович,
Офіс Президента України,
заступник Керівника;

доктор юридичних наук, доцент
ПОДОЛЯКА Сергій Анатолійович,
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія
управління персоналом», професор кафедри
адміністративного, фінансового та банківського
права Навчально-наукового інституту права
імені князя Володимира Великого;

доктор юридичних наук, професор
ХРИСТИНЧЕНКО Надія Петрівна,
Західноукраїнський національний університет,
професор кафедри кримінального права і
процесу, економічної безпеки та
правоохоронної діяльності.

Захист відбудеться «25» вересня 2021 р. о 9.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.142.02 ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» за адресою: 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2.

З дисертацією можна ознайомитися у Міжнародному бібліотечно-інформаційному центрі ім. Ярослава Мудрого ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» за адресою: 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2.

Автореферат розіслано «20» серпня 2021 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Т. Б. Аріфходжаєва

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. З моменту проголошення незалежності і дотепер в Україні існує перманентна потреба у подоланні державою корупції, що обумовило створення низки органів, до компетенції яких належить боротьба з нею, а саме: Агентства з розшуку та менеджменту активів, Національного агентства з питань запобігання корупції, Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Вищого антикорупційного суду України тощо.

Кожен із перелічених органів було наділено притаманною винятково йому компетенцією – зокрема, якщо Національне агентство з питань запобігання корупції є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику загалом, то, скажімо, Агентство з розшуку та менеджменту активів є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері виявлення та розшуку активів, на які може бути накладено арешт у рамках кримінального провадження, чи у справі про визнання їх необґрунтованими. Тобто компетенція обох органів є чітко розмежованою і кожен з них здійснює чітко визначене коло повноважень, які не перетинаються із повноваженнями інших суб'єктів протидії корупції. Водночас питання координації суб'єктів протидії корупції не є досконало урегульованим у законодавстві, яке сформувалося протягом останніх років, і нині реально існує проблема у визначенні кола органів, які здійснюють забезпечення координації суб'єктів протидії корупції та встановленні їхньої компетенції.

Про актуальність подальшої оптимізації протидії корупції переконливо свідчать вітчизняні статистичні дані та оціночні показники міжнародних організацій. За 2020 рік Україна дещо покращила свої результати у цій сфері, зокрема, за «Індексом сприйняття корупції» (Corruption Perceptions Index), де наша держава піднялася зі 126 (у 2019 році) до 117 місця у світі. Наразі найближчими нашими конкурентами у цьому рейтингу є такі держави, як Есватіні (Свазіленд), Єгипет, Замбія, Непал та Сьєрра-Леоне. Водночас згідно зі звітними даними МВС України, за той самий 2020 рік кількість протоколів про корупційні правопорушення, направлених до суду, сягнула 12 тисяч. При цьому оцінка збитків, завданих корупційними правопорушеннями, лишається відкритим питанням.

Реформування антикорупційної політики та законодавства є безперервним процесом із 2014 року. Зокрема, зазнало змін адміністративно-правове регулювання прокуратури та Національного агентства з питань запобігання корупції, були створені спеціальні органи, такі, як Національне антикорупційне бюро України та Вищий антикорупційний суд, що лише нещодавно почав діяти. За таких умов адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії корупції потребує переосмислення. Дослідження сучасного стану адміністративно-правового забезпечення

координації суб'єктів протидії корупції дасть змогу встановити його недоліки, пов'язані з прогалинами, колізіями, а також виявити застарілі аспекти, що потребують узгодження із сучасними концепціями протидії корупції. Крім того, в ході аналізу адміністративного та антикорупційного законодавства можна буде визначити позитивні аспекти, що потребують подальшого запровадження та поширення для підвищення ефективності протидії корупції.

Зокрема, поточна проблематика в адміністративно-правовому забезпеченні координації суб'єктів протидії корупції обумовлена тим, що нормативно-правові акти, які урегульовують координацію суб'єктів протидії корупції, присвячені доволі вузькому колу питань, містять загальні формулювання, а методи їхньої взаємодії є не зовсім досконалыми. Також на сучасному етапі виникнення чинних проблем адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції було обумовлено скасуванням функції загального нагляду органів прокуратури та відсутністю збалансованого державного механізму нагляду за додержанням прав і свобод людини та громадянина.

Питання, прямо чи опосередковано пов'язані з проблематикою адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, досліджували у своїх працях зокрема такі вчені, як: В. Б. Авер'янов, С. М. Алфьоров, М. І. Ануфрієв, Т. Б. Аріфходжаєва, О. М. Бандурка, О. О. Бандурка, І. Л. Бородін, Н. П. Бортник, К. І. Бриль, В. Л. Грохольський, В. А. Дем'янчук, О. С. Дніпров, Д. Г. Заброта, С. А. Завадський, В. О. Заросило, Д. О. Іщук, Р. А. Калюжний, О. М. Капля, В. К. Колпаков, М. Н. Курко, С. О. Лисенко, В. І. Литвиненко, В. А. Мозгова, О. А. Музика-Стефанчук, К. В. Муравйов, А. Ю. Нашинець-Наумова, А. М. Новак, В. Л. Ортинський, О. І. Остапенко, О. І. Пархоменко-Куцевіл, А. М. Подоляка, С. А. Подоляка, М. І. Смокович, С. Г. Стеценко, С. М. Стороженко, Ю. З. Торохтій, О. Ю. Ференець, В. М. Фесюнін, Н. П. Христинченко, В. С. Цимбалюк, В. О. Шамрай, О. Н. Ярмиш та ін. Однак, незважаючи на увагу вітчизняних дослідників до цього питання, у взаємодії суб'єктів протидії корупції наявна чимала кількість проблем, а виникнення регулярних конфліктів між ними свідчить про необхідність виявлення сутності таких проблем, а також пошуку шляхів для їхнього вирішення, зокрема – завдяки оптимізації адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до: Пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2020 року, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 р. № 942; Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII; Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», затвердженої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5; Національної стратегії у сфері прав людини, затвердженої Указом Президента України від 25 серпня 2015 р. № 501/2015;

Указу Президента України «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції» від 20.04.2019 р. № 155/2019; Постанови Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 р. № 1106 «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони».

Тема дисертації відповідає науковому напрямку Навчально-наукового інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка»: «Правові, психологічні та інформаційні проблеми розвитку державності в Україні», затвердженому Вченою радою Національного університету «Львівська політехніка» від 24 червня 2014 р., протокол № 5, а також безпосередньо пов'язана з науково-дослідною роботою кафедри адміністративного та інформаційного права Навчально-наукового інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка»: «Адміністративно-правова доктрина захисту прав та свобод людини і громадянина в умовах європейської інтеграції України» (ДР № 0121U110638) та проведена у межах науково-дослідної роботи приватного закладу вищої освіти «Львівський університет бізнесу та права».

Мета і завдання дослідження. *Мета* дисертаційного дослідження полягає у тому, щоб на підставі вивчення й узагальнення наявних наукових підходів учених у галузі адміністративного права й інших галузей права, чинних законів і підзаконних нормативно-правових актів визначити зміст адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, окреслити прогалини, недоліки та проблеми досліджуваної сфери і розробити шляхи їхнього вирішення, а також концептуальні напрями оптимізації адміністративного законодавства.

Для реалізації зазначеної мети, необхідно виконати такі *завдання*:

- розкрити ступінь наукової розробленості та специфіку методології дослідження адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;
- виявити специфіку адміністративно-правової природи координаційної функції держави щодо протидії корупції;
- здійснити ретроспективний аналіз адміністративно-правового забезпечення координаційної функції держави;
- охарактеризувати переваги та недоліки сучасного стану адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;
- з'ясувати поняття, сутність та ознаки адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;
- визначити систему видів суб'єктів протидії корупції та специфіку їхнього адміністративно-правового статусу;
- дослідити зміст елементів механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;

- установити перелік принципів адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;
- виокремити гарантії адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;
- запропонувати комплексну класифікацію завдань адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;
- здійснити аналіз видів функцій адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;
- сформулювати перелік проблем адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;
- надати пропозиції щодо вирішення проблем адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;
- обґрунтувати перспективні напрями запозичення позитивного іноземного досвіду адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції у національне адміністративне законодавство.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері протидії корупції.

Предмет дослідження – адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії корупції в сучасних умовах державотворення: проблеми теорії і практики.

Методи дослідження. Методологічну основу дисертаційного дослідження складає взаємоузгоджена система загальних та спеціальних методів і прийомів наукового пізнання. *Логіко-семантичний метод* застосовано у формулюванні категоріально-понятійного апарату, а саме таких дефініцій, як: «адміністративно-правове забезпечення», «методологія дослідження адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції», «координаційна функція держави щодо протидії корупції», «адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії корупції» (розділи 1–2). *Історико-правовий метод* дав змогу з'ясувати специфіку етапів генезису адміністративно-правового забезпечення координаційної функції держави (підрозділ 1.3). Комплекс *методів класифікації, групування, системно-структурний, системно-функціональний* сприяли узагальненню видів принципів, гарантій, завдань та функцій адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, а також характеристиці змісту проблем адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції (підрозділи 3.1–3.4, 4.1). За допомогою *порівняльно-правового методу*, досліджено особливості адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції в іноземних країнах і визначено напрями запозичення у національне адміністративне законодавство (підрозділ 4.3). *Спеціально-юридичний і статистичний методи* дали змогу виокремити теоретико-практичні проблеми адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, а *структурно-логічний метод*

використано для формулювання напрямів вирішення зазначених проблем, а також прогалин і недоліків у вказаній сфері (підрозділи 4.1–4.2).

Емпіричну базу дослідження становлять наукові праці вчених з різних галузей знань, зокрема філософії, загальної теорії права і держави, адміністративного права, інших галузевих правових наук, які стосуються протидії корупції, правового регулювання протидії корупції, адміністративно-правового забезпечення протидії корупції.

Положення та висновки дисертаційного дослідження ґрунтуються на критичному аналізі норм Конституції України та інших законів, підзаконних нормативно-правових актів, а також відповідних проєктів нормативно-правових актів.

Інформаційну основу роботи становлять узагальнення практики адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, довідкові видання, статистичні матеріали, аналітичні та публіцистичні статті.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є однією з перших спроб, на підставі вивчення сучасних наукових надбань учених, аналізу чинного адміністративного національного та іноземного законодавства, проєктів нормативно-правових актів, з'ясувати зміст адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, що дало змогу сформулювати концептуальні підходи щодо вдосконалення цієї сфери суспільних відносин, які досі не були предметом належного дослідження в доктрині адміністративного права. У результаті дослідження сформульовано низку наукових положень і висновків, зокрема:

вперше:

– обґрунтовано, що адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії корупції – це створення та підтримка державою за допомогою адміністративно-правових засобів оптимальних умов для здійснення цілеспрямованого владного впливу на організацію взаємодії суб'єктів протидії корупції, що здійснюється під організаційним керівництвом суб'єкта, наділеного повноваженнями впорядковувати та узгоджувати діяльність антикорупційних інституцій, розподіляти їхні ролі відповідно до компетенції та усунути можливість дублювання повноважень різних суб'єктів протидії корупції, з метою виявлення, попередження, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень;

– узагальнено комплексний перелік ключових проблем адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції: 1) відсутність положень, присвячених координації діяльності Національного антикорупційного бюро України та Державного бюро розслідувань в Законах України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 р. № 1698-VII та «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. № 794-VIII; 2) збереження чинності нормативно-правовими актами Генеральної прокуратури України, прийнятими у сфері адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції ще до створення для

протидії корупційним злочинам в Україні низки спеціалізованих органів;
3) необхідність скорочення кількості суб'єктів протидії корупції за рахунок тих, для яких протидія корупції не є основним завданням;

– запропоновано на основі угорського досвіду, створити орган – Координаційну раду з питань протидії корупції – і ухвалити Положення про такий орган, зокрема, визначивши у змісті такі основні пункти: «1. Координаційна рада з питань протидії корупції (далі – координаційна рада) є консультативно-дорадчим органом, створеним для вивчення проблемних питань, пов'язаних із взаємодією спеціалізованих антикорупційних інституцій, та для координації діяльності органів, які беруть участь у формуванні та реалізації державної антикорупційної політики; 2. Координаційна рада у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України, постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, наказами Генерального прокурора, цим Положенням; 3. До координаційної ради входять Генеральний прокурор України, Голова Національного агентства з питань запобігання корупції, Голова Агентства з розшуку та менеджменту активів, Директор Національного антикорупційного бюро України, Директор Державного бюро розслідувань, заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури»;

– рекомендовано доповнити Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 р. № 1698-VII статтею 19-3 «Координація діяльності Національного бюро» такого змісту:

«1. З метою забезпечення взаємодії Національного бюро з іншими правоохоронними органами у сфері протидії корупції, Генеральний прокурор та його заступники, відповідно до розподілу обов'язків, координують діяльність Національного бюро та інших правоохоронних органів у сфері протидії корупції.

2. Координація діяльності Національного бюро та інших правоохоронних органів у сфері протидії корупції здійснюється у формі координаційних нарад з керівником Національного бюро та керівниками інших правоохоронних органів у сфері протидії корупції, на яких заслуховується інформація щодо їхньої діяльності у сфері протидії корупції.

3. Рішення координаційної наради є обов'язковим до виконання керівником Національного бюро та керівниками інших правоохоронних органів у сфері протидії корупції.

4. Порядок та форми координації діяльності Національного бюро затверджуються наказом Генерального прокурора»;

– обґрунтовано, що до факультативних функцій адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції відносяться такі: 1) законопроектна функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції; 2) виховна функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;

3) євроінтеграційна функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;

– визначено перелік недоліків сучасного стану адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, які полягають у тому, що: 1) відсутнє належне та достатнє адміністративне законодавство з координації суб'єктів протидії корупції; 2) адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії корупції ігнорує роль громадських організацій; 3) адміністративне законодавство не узгоджує повноваження суб'єктів, які проводять координацію суб'єктів протидії корупції;

удосконалено:

– розуміння принципів адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, до яких віднесено: 1) принцип законності координації суб'єктів протидії корупції; 2) принцип верховенства права у процесі здійснення координації суб'єктів протидії корупції; 3) принцип гласності координації суб'єктів протидії корупції; 4) принцип рівності суб'єктів координаційної діяльності; 5) принцип самостійності кожного суб'єкта протидії корупції при реалізації узгоджених у процесі координації рішень; 6) принцип відповідальності суб'єктів протидії корупції за якісне і своєчасне виконання узгоджених у процесі координації заходів;

– аналіз елементів механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, до яких віднесено такі: 1) норми та принципи права, як складові елементи механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції; 2) діяльність уповноважених на координацію суб'єктів, як складовий елемент механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції; 3) юридичні гарантії та заборони, як складовий елемент механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції; 4) правосвідомість, як складовий елемент механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції; 5) юридична відповідальність, як складовий елемент механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;

– специфіку завдань адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, якими є такі: 1) адміністративно-правове забезпечення спрямовано на впорядкування процедур координації суб'єктів протидії; 2) адміністративно-правове забезпечення – на гарантування безперервності координації суб'єктів протидії; 3) адміністративно-правове забезпечення координації – на підтримання ефективності діяльності суб'єктів протидії;

– деталізацію значення гарантій адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, до яких належать такі: 1) гарантія повноти використання всіх форм координації, визначених у Положенні про координацію діяльності правоохоронних органів у сфері

протидії злочинності та корупції; 2) гарантія спеціалізації діяльності суб'єктів протидії корупції за результатами координації; 3) гарантія узгодженості координації суб'єктів протидії корупції; 4) гарантія оперативності виконання узгоджених у процесі координації заходів;

– характеристику ознак адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, якими визначено такі: 1) нормативність; 2) об'єктивна обумовленість; 3) регулятивність; 4) узгодженість; 5) безперервність;

– положення, відповідно до якого змістом недоліку сучасного стану адміністративно-правового регулювання щодо неузгодження адміністративним законодавством повноважень суб'єктів, які проводять координацію суб'єктів протидії корупції, є відсутність законодавчо визначеної ієрархічної структури органів, уповноважених на координацію та порядку їхньої взаємодії між собою. Усунення недоліку можна здійснити як шляхом передбачення обов'язку дотримання Антикорупційної стратегії та програм у регіонах, так і за допомогою механізму координаційних нарад на найвищому рівні (між Національним агентством з питань запобігання корупції, Кабінетом Міністрів України та Офісом Генерального прокурора);

дістали подальшого розвитку:

– теоретичні напрацювання щодо характеристики таких завдань адміністративно-правового забезпечення координаційної функції держави щодо протидії корупції: 1) об'єднання зусиль та активізація роботи суб'єктів протидії корупції; 2) узгодження роботи між різними ланками суб'єктів протидії корупції; 3) розробка і здійснення узгоджених заходів із протидії корупційній злочинності; 4) реалізація державної політики у сфері антикорупційної діяльності;

– узагальнення, відповідно до якого під методологією дослідження адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції доцільно тлумачити сукупність методів та прийомів наукового осмислення, які будуть використані та поєднані у дослідженні обраного предмету та принципів використання і поєднання цих методів пізнання;

– аналіз ознак періоду Української Радянської Соціалістичної Республіки, як етапу розвитку адміністративно-правового регулювання координаційної функції держави, є: 1) закріплення координаційної функції держави на законодавчому рівні; 2) координаційна роль Союзу Радянських Соціалістичних Республік реалізовувалась в усіх сферах суспільного життя, і полягала в їх упорядкуванні та узгодженні згідно з партійною лінією, тобто координація стосувалась не лише державного апарату;

– аргументація, що саме адміністративно-правове забезпечення визначає перелік процедур координації та способи їхньої реалізації. Відповідно, серед завдань адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції доцільно виділити спрямованість на зменшення випадків корупції та підвищення рівня правосвідомості у населення та посадових осіб правоохоронних органів. Ці завдання є взаємопов'язаними та можуть

реалізуватися спільними методами. Натомість завдання проведення захисту та відшкодування збитків не реалізуються в межах адміністративно-правового забезпечення, адже потребують залучення суду, що не відноситься до вповноважених на протидію корупції суб'єктів влади;

– характеристика основних функцій адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, до яких віднесено такі: 1) інформативна функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції; 2) узгоджувальна функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції; 3) аналітична функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції;

– положення про те, що адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії корупції повинно бути спрямоване на постійну та безперервну співпрацю між органами, а не хаотичну та непослідовну одноразову допомогу в конкретній справі про вчинення корупційного злочину.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що викладені у дисертації положення надалі можуть бути використані у:

– *науково-дослідній сфері* – для розробки проблемних питань адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції в Україні (*Довідка про використання результатів дослідження у науково-дослідній роботі ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» від 24 червня 2020 р. № 2235/4*);

– *правотворчій діяльності* – в ході розробки змін і доповнень до нормативно-правових актів адміністративного законодавства щодо правового регулювання координації діяльності суб'єктів протидії корупції;

– *правозастосовній діяльності* – для покращення правозастосовної діяльності щодо адміністративно-правового забезпечення координації діяльності суб'єктів протидії корупції (*Довідка юридичного управління Львівської обласної державної адміністрації від 11.01.2021 р. № 01-25*);

– *освітньому процесі* – тези, положення, висновки, пропозиції, сформульовані в дисертації, можуть бути використані під час наукових конференцій та диспутів; у ході викладання таких наукових дисциплін, як: «Адміністративне право України», «Проблеми адміністративного права», у закладах вищої юридичної освіти; при підготовці лекційних та семінарських занять, у науково-дослідній роботі студентів, слухачів та курсантів, у процесі підготовки робочих програм та планів, підручників, навчальної та прикладної літератури (*Акт упровадження в освітній процес ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» від 12 вересня 2019 р.*; *Довідка Національного університету «Львівська політехніка» від 10.03.2021 р. № 67-01-221*; *Акт упровадження ПВНЗ «Львівський університет бізнесу та права» від 17.09.2020 р. № 23*).

Особистий внесок здобувача. Дисертація виконана здобувачкою самостійно, з використанням останніх досягнень теорії права й адміністративного права. Ідеї, сформульовані положення і висновки

обґрунтовано на основі особистих досліджень авторки. Усі публікації здійснені без співавторства.

Апробація результатів дослідження. Підсумки розробки проблеми загалом, окремі її аспекти, одержані узагальнення і висновки було оприлюднено на всеукраїнських і міжнародних конференціях, семінарах та круглих столах, а саме на: Міжнародній науково-практичній конференції «Право, як ефективний суспільний регулятор» (м. Київ, 20–21 квітня 2016 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Взаємодія суспільства і науки: проблеми та перспективи» (м. Київ, 15–16 лютого 2017 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Вітчизняна юридична наука в умовах сучасності» (м. Київ, 19–20 липня 2016 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Пріоритетні напрямки розвитку правової системи України» (м. Київ, 14–15 листопада 2018 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Проблемні питання, досягнення та інновації фундаментальних та прикладних досліджень» (м. Київ, 9–10 лютого 2019 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Пріоритети розвитку юридичних наук у XXI столітті» (м. Київ, 17–18 липня 2019 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні проблеми юридичної науки в Україні» (м. Київ, 17–18 березня 2020 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні правові системи світу в умовах глобалізації: реалії та перспективи» (м. Київ, 15–16 вересня 2020 р.).

Публікації. Основні результати дослідження, висновки та пропозиції висвітлено у 34 наукових працях, з яких 1 – одноосібна монографія, 19 статей, опублікованих у наукових фахових виданнях України, 5 статей – у наукових виданнях інших держав, а також 9 тез доповідей і повідомлень на науково-практичних конференціях та круглих столах.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається з анотації, вступу, чотирьох розділів, логічно об'єднаних у 14 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 430 сторінок, з них основного тексту – 345 сторінок. Список використаних джерел налічує 370 найменувань і займає 48 сторінок. Додатки розміщено на 14 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження; вказано на зв'язок роботи з науковою тематикою; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, сформульовано методологічну основу дослідження; висвітлено наукову новизну, науково-теоретичне та практичне значення одержаних результатів; наведено відомості про апробацію результатів дослідження, структуру та обсяг дисертації.

Розділ 1 «Теоретико-методологічна складова адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції» складається з чотирьох підрозділів, присвячених визначенню фундаментальних засад правової природи адміністративно-правового

забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, ролі та сутності цього правового явища, а також характеристики сучасного стану адміністративно-правового регулювання досліджуваної сфери.

У підрозділі 1.1 «*Ступінь наукової розробленості та методологія дослідження адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції*» проаналізовано низку наукових праць у галузях знань, дотичних до теми дослідження. З огляду на специфіку таких робіт, визначено основні переваги і недоліки наявних підходів до проблематики адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції. Акцентовано, про наявність фрагментарних досліджень та публікацій, які присвячені окремим проблемам координаційної функції держави із фрагментарними згадками щодо доцільності координації протидії корупції в Україні.

Аргументовано, що метод діалектики став основою для осмислення координаційної функції держави та її прояву у різних управлінських та інших суспільних системах, зокрема у найважливішій сфері – протидії корупції. Резюмовано, що методологія дослідження адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції складається із сукупності філософських (діалектичний та метафізичний методи), загальнонаукових (метод аналізу та синтезу, наукової індукції та дедукції), спеціально-юридичних методів (порівняльно-правовий, формально-правовий, інтерпретації, правового моделювання, нормативно-інтерпретаційний), а також інших комплексних та інтегрованих методів, що використовуються у правовому дослідженні.

У підрозділі 1.2 «*Адміністративно-правова природа координаційної функції держави щодо протидії корупції*» з'ясовано, що «координаційна функція держави щодо протидії корупції» є базовою категорією для аналізу змісту адміністративно-правового регулювання координаційної функції держави. Визначено поняття та сутність досліджуваної категорії. Установлено, що основна ідея координації полягає в тому, щоб за допомогою узгодження дій різних органів чи осіб, був досягнутий максимально можливий, заздалегідь запланований результат, з мінімальними ресурсними затратами. Відмічено, що якщо для інших функцій державного управління характерні відносини прямого підпорядкування і субординації, то у випадках з координацією суб'єкти, діяльність яких підлягає координації у протидії корупції, характеризується відносною чи повною юридичною рівністю.

Основними ознаками координаційної функції держави щодо протидії корупції є такі: 1) координація наявна у правовідносинах між повністю чи частково юридично рівноправними суб'єктами протидії корупції; 2) координація завжди передбачає повний чи частковий рівень розсуду суб'єктів, дії яких координуються в контексті протидії корупції; 3) координація передбачає забезпечення інтересів координованих суб'єктів протидії корупції та зворотній взаємозв'язок між ними; 4) координація суб'єктів протидії корупції спрямована на досягнення результативності.

У підрозділі 1.3 «Особливості генези адміністративно-правового забезпечення координаційної функції держави» зазначено, що періоду Київської Русі, як етапу зародження координаційної функції держави на українських землях, характерні такі ознаки: 1) зародження та реальне існування координаційної функції держави, що виявлялось в існуванні різноманітних елементів державного апарату, кожна зі складових якого була наділена винятковою компетенцією та характеризувалась узгодженістю діяльності з іншими елементами; 2) відсутність адміністративно-правового регулювання координаційної функції держави.

Другий етап розвитку адміністративно-правового регулювання координаційної функції держави хронологічно обмежений XIV–XVII ст. ст. і пов'язується із розчленуванням та поділом українських земель низкою держав, серед яких: Велике князівство Литовське, Королівство Польське, Річ Посполита, Угорщина, Молдова тощо. І хоча на цьому етапі координаційна функція держави не зазнала суттєвих змін у своїх особливостях, проте набула адміністративно-правового регулювання. Серед визначних нормативно-правових актів виокремлено Устави Великого князівства Литовського. Ознаками другого етапу розвитку адміністративно-правового регулювання координаційної функції держави є такі: 1) координаційна функція держави продовжила свій розвиток у напрямках, закладених на попередньому етапі; 2) координаційна функція держав набула адміністративно-правового регулювання; 3) незважаючи на те, що українські землі було розподілено між низкою країн, координаційна функція держави на них загалом мала схожий зміст.

Ознаками третього етапу розвитку адміністративно-правового регулювання координаційної функції держави, а саме координаційної функції держави за часів Запорозької Січі, є те, що: 1) було вперше на адміністративно-правовому рівні запроваджено розподіл влади на три рівноцінних гілки, які не мали домінантного впливу одна на одну при узгодженні дій; 2) узгодження дій між різними елементами державного апарату здійснювалося на основі поєднання принципів поділу влади, єдності і взаємодії; 3) відбувся чіткий розподіл компетенції між державними органами, згідно з яким забезпечено недопущення втручання одних державних органів у роботу інших.

Резюмовано, що ознаками четвертого етапу розвитку адміністративно-правового забезпечення координаційної функції держави за часів перебування українських земель у складі багатьох держав, є: 1) обмеження або ж ліквідація прав та вольностей України; 2) проведення реформ Російською та Австрійською імперіями, із прийняттям відповідних адміністративно-правових актів, спрямованих на формування на українських землях нових форм державного апарату, що відповідало інтересам цих держав; 3) узгодження дій між новими елементами державного апарату згідно з російськими та австрійськими реаліями.

Зроблено висновок, що характерними рисами сучасного етапу адміністративно-правового регулювання координаційної функції держави є такі: 1) поступова заміна субординаційних зв'язків елементів державного апарату координаційними; 2) термін «координація» широко використовується в актах вітчизняного законодавства; 3) суттєво збільшується кількість сфер суспільного життя, у яких використовується координаційна функція.

У підрозділі 1.4 «Сучасний стан адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції: ключові переваги та недоліки» зазначено, що сутність гнучкості адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції проявляється у можливості оперативно змінювати сутність, завдання, методи й форми координації, залежно від потреб окремого регіону, змін в антикорупційних програмах чи стратегії та особливостей конкретного корупційного правопорушення. Сутність переваги сучасного стану щодо розподілу адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції за рівнями та компетенцією, полягає в урахуванні під час координації особливостей конкретних територій та органів публічної влади, на які поширюватимуться заходи координації.

Констатовано, що контроль за якістю прийнятих координаційних рішень повинен стосуватися дотримання вимог до їхнього написання та, власне, змісту. Координація, для її ефективного проведення, повинна містити чіткий, зрозумілий та однозначний перелік вимог до суб'єктів протидії корупції і порядку їхнього виконання. Тобто рішення, прийняте в ході координаційної наради, повинно відповідати Конституції та законам України, враховувати повноваження кожного конкретного суб'єкту протидії корупції, не допускати дублювання повноважень, передбачати чіткі строки виконання. Особливо важливим є встановлення у результативній частині узгодженої постанови відповідальної посадової особи за виконання певного заходу протидії корупції, а також осіб, які їй підпорядковуються в межах конкретного завдання.

Одним із недоліків сучасного стану адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції є ігнорування ролі громадських організацій. Громадські організації, як незалежні та неупереджені суб'єкти права, володіють достатнім правовим потенціалом для проведення заходів протидії корупції. Протидія може здійснюватися як шляхом самостійного виявлення корупційних діянь, так і шляхом допомоги особам, права яких було порушено внаслідок корупції, а також шляхом нагляду та контролю за діяльністю суб'єктів протидії корупції. Поширення громадських організацій, що спрямовують свою діяльність на протидію корупції, дасть змогу формувати свідоме суспільство та зменшувати випадки примусу до корупційних відносин. Водночас як і діяльність спеціально вповноважених суб'єктів протидії корупції, їхня діяльність для більшої ефективності, повинна бути скоординована, що має заохочуватися державою.

Констатовано, що відсутність належного та достатнього адміністративного законодавства щодо координації суб'єктів протидії

корупції, як один із недоліків сучасного стану адміністративно-правового регулювання питання координації, обумовлює прогалини в питаннях контролю та юридичної відповідальності, реалізації різних форм координації усіма суб'єктами, вповноваженими на таку координацію. Основним шляхом усунення такого недоліку є прийняття сучасного нормативно-правового акту, що поширював би свою дію на всіх без винятку суб'єктів протидії корупції. Зміст такого акту повинен містити основні поняття координації, вимоги до суб'єктів проведення координації, критерії оцінювання та контролю і юридичну відповідальність усіх залучених суб'єктів.

Розділ 2 «Зміст адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції» складається з трьох підрозділів, присвячених виведенню наукової інтерпретації адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, з'ясуванню специфіки системи видів суб'єктів протидії корупції, а також змісту елементів механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції.

У підрозділі 2.1 «Поняття, сутність та ознаки адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції» зазначено, що термін «координація» передбачає здійснення організації взаємодії рівноправних суб'єктів, яких об'єднує спільна мета та завдання діяльності, що здійснюється суб'єктом, наділеним повноваженнями впорядковувати та узгоджувати діяльність правоохоронних й інших державних і недержавних органів.

Наголошено, що адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії корупції розкриває зміст адміністративно-правового забезпечення саме у вузькому розумінні. Його доцільно тлумачити як упорядкування суспільних відносин із попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень уповноваженим органом, юридичне закріплення такого упорядкування, його охорону, реалізацію та розвиток.

Обґрунтовано, що сутність адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції варто розглядати у двох значеннях: по-перше, як владний вплив, який здійснюється державою за допомогою адміністративно-правових засобів на суспільні відносини з попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, з метою їхнього упорядкування, закріплення, охорони й розвитку; по-друге, як владний вплив, який здійснюється державою за допомогою адміністративно-правових засобів на суб'єктів протидії корупції, шляхом проголошення їхніх прав та обов'язків, формування системи дозволів і заборон, ухвалення певних правових актів.

Установлено, що ознака нормативності адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції полягає у тому, що адміністративно-правові засоби, за допомогою яких, власне, і здійснюється така діяльність, мають бути закріплені на нормативно-правовому рівні.

Зокрема, відповідні норми встановлені в Законі України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р. № 1697-VII, Положенні про координацію діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності та корупції, Наказі Генерального прокурора України № 1/1гн «Про координацію діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності та корупції» від 16.01.2013 р. та інших нормативно-правових актах.

Ознака об'єктивної обумовленості адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції означає, що оскільки адміністративно-правові засоби, за допомогою яких здійснюється координація антикорупційних інституцій, власне є регулятором суспільних відносин щодо протидії корупції, вони мають створювати найбільш оптимальні умови для функціонування антикорупційних інституцій. Суб'єкти протидії корупції мають наділятися повноваженнями, які відповідають їхній компетенції. Також усі рішення суб'єкта, який здійснює координацію антикорупційних інституцій, мають прийматись з урахуванням мети та завдань діяльності кожного з органів.

Безперервність адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції означає, що оскільки діяльність суб'єктів протидії корупції є безперервною, так само безперервною має бути і координація їхньої діяльності. На координацію діяльності суб'єктів протидії корупції не може впливати час доби, вихідні, святкові чи неробочі дні або закінчення робочого дня. Відповідно, безперервність адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції проявляється у спрямуванні антикорупційних інституцій на вжиття комплексу передбачених у процесі координації заходів, спрямованих на постійну та системну роботу із попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень.

У підрозділі 2.2 «Класифікація суб'єктів протидії корупції крізь призму їхнього адміністративно-правового статусу» з'ясовано, що Спеціалізована антикорупційна прокуратура завдяки розподілу на аналітично-статистичний відділ та відділи процесуального керівництва й публічного обвинувачення, діє у напрямі як з'ясування причин, що стимулюють корупцію, так і припинення корупційних дій. За допомогою поширення на антикорупційних прокурорів загальних гарантій прокурора, вдається забезпечувати незалежність та неупередженість їхньої діяльності. Водночас удосконалення потребує захист від незаконних рішень керівника, а також соціальне забезпечення антикорупційних прокурорів, що попереджатиме випадки внутрішньої корупції.

Аргументовано, що адміністративно-правове забезпечення діяльності НАБУ є недостатнім, що особливо стосується деталізації заборони на зовнішнє втручання в діяльність НАБУ та внутрішнє втручання в хід розслідування конкретної справи, а також гарантій безпеки для членів сімей посадових осіб. Основним призначенням Національного антикорупційного бюро України є проведення оперативно-розшукових дій та досудового розслідування

кримінальних правопорушень, пов'язаних із корупцією. У контексті цього виникає питання щодо співвідношення цих повноважень із повноваженнями спеціальної антикорупційної прокуратури. На законодавчому рівні встановлено змогу обмінюватися оперативною інформацією між НАБУ, Службою безпеки України та іншими правоохоронними органами. Однак так і не врегульованим залишається питання, хто саме повинен проводити розслідування, та за якими критеріями здійснюється координація та розподіл справ між різними спеціалізованими органами, що протидіють корупції.

Акцентовано, що діяльність Національного агентства з питань запобігання корупції повинна регулюватися на основі поєднання чітких гарантій захисту природних прав посадових осіб від зовнішнього неправомірного тиску та значного переліку вимог до продуктивної та правомірної роботи з протидії корупції. НАЗК, виконуючи контрольні та наглядові функції, є одним із основних суб'єктів виявлення прогалин та колізій у законодавстві, недоліків у протидії корупції, а тому вкрай важливо вдосконалити адміністративно-правове забезпечення його діяльності та усунення перешкод для реалізації завдань і функцій.

Зазначено, що завдяки діяльності Верховної Ради України, можливо кардинально змінювати напрями антикорупційної політики, запроваджувати нові інститути та методи протидії, адаптувати національне антикорупційне законодавство до міжнародних вимог. Однак поєднання такої діяльності із значним економічним та політичним тиском, переслідування приватних протиправних інтересів значно зменшує позитивний ефект від діяльності Верховної Ради України, що передусім відображається на якості прийнятих законодавчих актів. Отож призначення Верховної Ради України як суб'єкта, що сприяє протидії корупції, полягає у формуванні законодавчих основ цієї діяльності, її вдосконалення та пристосування до сучасних умов, забезпечення належного функціонування інших суб'єктів протидії. Утім для підвищення якості та ефективності діяльності ВРУ, необхідним є збільшення та конкретизація засобів захисту та установа випадків неправомірного тиску на народних депутатів України.

Підкреслено, що Кабінет Міністрів України здійснює протидію корупції одразу в декількох напрямках: по-перше, з метою забезпечення належних умов праці, соціального забезпечення та захисту для усіх працівників, що перебувають у трудових відносинах із державою, як наслідок, зменшується потреба в корупції; по-друге, у напрямі координації, яка поширюється на усіх суб'єктів виконавчої влади та стосується надання методичних рекомендацій, навчання та заохочення усунення корупційних відносин, їхнього швидкого виявлення та припинення. Однак відсутність спеціалізованих структурних відділів та кваліфікованих і досвідчених працівників у сфері протидії корупції та координації діяльності призводять до того, що виконання таких повноважень має другорядний характер й втілюється без належної стабільності.

Констатовано, що роль Конституційного суду України полягає у тлумаченні антикорупційного законодавства та його аналізі на відповідність Конституції України. Щодо судів загальної юрисдикції, то їхнє сприяння протидії корупції полягає у вчиненні правосуддя, а також у подоланні корупції в самих судах. Поширення корупції в судах стало однією із причин створення окремого Вищого антикорупційного суду, а також зменшення довіри з боку населення. Відповідно, вдосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності судів загальної компетенції є ще одним заходом у процесі протидії корупції.

У підрозділі 2.3 «Механізм адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції та характеристика змісту елементів» у контексті аналізу нормативної складової досліджуваного механізму з'ясовано, що координація суб'єктів протидії корупції завдяки проведенню нарад, семінарів, тренінгів, залученню різних органів публічної влади, допомагає у реалізації антикорупційної програми та підвищує ефективність її дії. Установлення адміністративно-правового зв'язку між координацією суб'єктів протидії корупції та антикорупційними програмами забезпечує цілеспрямованість координації, її відповідність сучасним проблемам у державному управлінні.

Сутність норм та принципів права, як складників механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, полягає у створенні спільного, зрозумілого та загальнодоступного порядку проведення координації на усіх рівнях, що відповідає людиноцентристському підходу до діяльності органів державної влади, з метою підвищення ефективності протидії та запобігання корупційній діяльності. Проведене дослідження проілюструвало гостру потребу в осучасненні норм та принципів адміністративно-правового забезпечення координації та регулювання такої координації постановами Кабінету Міністрів України й Законами України, а не наказами окремих органів державної влади.

Ще одним складовим елементом механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції є правосвідомість. Незважаючи на переважання імперативного методу правового регулювання координації діяльності у сфері протидії корупції, її ефективне здійснення можливе лише за умови наявності взаєморозуміння між усіма залученими суб'єктами, а також погодження щодо цілей координації та способів протидії корупції. Тобто, окрім правового фактору на адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії корупції впливає й психологічний. Залежно від їхнього поєднання, різнитиметься ефективність проведення заходів координації. Правосвідомість суб'єктів правовідносин із координації можливо розподілити на побутову та професійну. Якщо перша формується під впливом соціальних норм та правових реалій, то професійна правосвідомість безпосередньо впливає на вмотивованість у проведенні координації діяльності та реалізації прийнятих у ході координаційних заходів рішень.

Розділ 3 «Класифікація принципів, гарантій, завдань та функцій адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції» складається з чотирьох підрозділів, присвячених аналізу класифікації принципів, гарантій, завдань та функцій адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції.

У підрозділі 3.1 *«Система принципів адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції»* зазначено, що принципи є першоосною та фундаментом адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, а їхнє дотримання всіма учасниками координації має важливе практичне значення, адже дає змогу забезпечити її ефективність. Відмічено, що як вітчизняним законодавцем, так і Генеральним прокурором України прийнято низку норм, значення яких полягає в утвердженні верховенства закону та зміцненні правопорядку у правовідносинах, в які вступають суб'єкт, який здійснює координацію суб'єктів протидії корупції (наприклад, прокуратура), та суб'єкти, щодо яких здійснюється координація (наприклад, Національне антикорупційне бюро України та Державне бюро розслідувань).

Акцентовано, що принцип гласності координації суб'єктів протидії корупції полягає в тому, що учасники координації мають контактувати із засобами масової інформації, а інформація про заходи координації суб'єктів протидії корупції повинна поширюватися шляхом проведення різноманітних брифінгів, прес-конференцій, оприлюднюватись на офіційних веб-ресурсах, у засобах масової інформації та поширюватись у будь-який інший, не заборонений законодавством спосіб, з урахуванням необхідності дотримання державної, слідчої, службової, комерційної чи іншої охоронюваної законом таємниці.

Принцип рівності суб'єктів координаційної діяльності означає, що адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії корупції здійснюється з урахуванням того, що органи, які беруть участь у координації, не підпорядковуються одне одному. Тобто суб'єкти координаційної діяльності є рівними під час обговорення питань, пов'язаних із координацією, вироблення рішень, внесення пропозицій. Жодному із суб'єктів координаційної діяльності не може бути нав'язана позиція чи воля іншого суб'єкта, інтереси одного із них не можуть бути задоволені за рахунок інтересів іншого. Усі питання – визначення проблемних аспектів, тактика, форми діяльності, заплановані заходи, процедури, послідовність їхньої реалізації, часові рамки тощо узгоджуються усіма без винятку суб'єктами координаційної діяльності.

У підрозділі 3.2 *«Гарантії адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції»* з'ясовано, що гарантії адміністративно-правового забезпечення закріплюються в установленому законом порядку та реалізуються засобами державного впливу для того, щоб гарантувати здійснення координації суб'єктів протидії корупції. Антикорупційна діяльність може бути ефективною винятково за умови

встановлення на нормативно-правовому рівні гарантій координації суб'єктів протидії корупції, і так само – закріплення гарантій адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції обумовлено потребою у швидкому та повному забезпеченні завдань координації та її ефективному здійсненні.

Підкреслено, що суб'єкт, який здійснює координацію суб'єктів протидії корупції, має не лише забезпечити використання всіх форм координації, а й гарантувати, щоб кожна форма, яка застосовується, відповідала конкретній ситуації та компетенції суб'єктів антикорупційної діяльності, до яких вона буде застосовуватися. Тобто гарантія спеціалізації діяльності суб'єктів протидії корупції за результатами координації означає, що кожен із суб'єктів антикорупційної діяльності, який бере участь у скоординованих заходах, може виконувати винятково ті завдання та обов'язки, які передбачені нормативно-правовими актами, що врегульовують їхню діяльність.

У підрозділі 3.3 «*Види завдань адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції*» акцентовано, що метою адміністративно-правового регулювання координаційної функції держави щодо протидії корупції є виконання комплексу заходів, спрямованих на об'єднання зусиль суб'єктів координаційної діяльності (які є частково чи повністю рівними за ієрархією), та створення умов, за яких вони діяли б узгоджено, що натомість, забезпечить підвищення ефективності їхньої діяльності, дасть змогу упорядкувати суспільні й державно-управлінські відносини, спрямувати їх на досягнення спільних цілей та інтересів у протидії корупційній злочинності.

Установлено, що завдання адміністративно-правового забезпечення упорядкування процедур координації суб'єктів протидії корупції полягає у створенні спільного, зрозумілого та якісного законодавства, яке охоплює усі процедури координації суб'єктів протидії корупції, динамічно відтворює зміни в повноваженнях таких органів. Завдяки реалізації цього завдання, координація суб'єктів протидії корупції є цілеспрямованою, тобто об'єднаною спільною ціллю зменшення випадків корупції у суспільстві.

Ще одним завданням адміністративно-правового забезпечення є гарантування безперервності координації суб'єктів протидії корупції. Наголошено, що протидія корупції охоплюється не лише розслідуванням корупційних злочинів, але й передбачає дії щодо запобігання протиправним діям. Координація спрямована й на підвищення рівня правосвідомості суб'єктів протидії корупції та проведення аналізу ефективності проведеної протидії корупції. Для кожного із наведених векторів необхідною є стабільність, що дає змогу накопичувати знання, отримувати більше даних про діяльність суб'єктів протидії корупції та правильно перерозподіляти ресурси. Відповідно, адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії повинно гарантувати регулярність проведення заходів координації, їхню достатність для реалізації поставлених завдань на конкретному регіональному рівні. Завдання безперервності координації суб'єктів протидії

втілюється завдяки системності законодавства, тобто – відсутності прогалин чи колізій. Зрозуміло, що повністю їх уникнути неможливо, особливо в період реформування прокурорської діяльності та становлення державної антикорупційної політики. Однак постійне удосконалення адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції зменшуватиме суб'єктивні прояви тлумачення норм законодавства та хаотичності у заходах координації.

Обґрунтовано, що ще одним завданням адміністративно-правового забезпечення координації є підтримання ефективності діяльності суб'єктів протидії корупції. Ефективність дії суб'єктів протидії корупції залежить від значної кількості зовнішніх чинників, наприклад, наявності достатнього фінансування, технічних та інформаційних ресурсів. Крім того, протидія корупції повинна здійснюватися оперативно, однак без порушення процедури розслідування та притягнення до юридичної відповідальності. Складність досягнення ефективності у протидії корупції полягає у тому, що вона залежить не лише від продуктивної роботи одного вповноваженого суб'єкта. Саме тому, необхідним є адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, яке визначає як гарантії проведення координації, так і гарантії не втручання у безпосереднє розслідування справи. Винятково за адміністративно-правового забезпечення заходів координації неможливо досягнути ефективності діяльності суб'єктів протидії корупції, хоча воно підтримує таку ефективність, завдяки виявленню найбільш оптимальних шляхів розподілу навантаження та використання ресурсів на кожному рівні.

У підрозділі 3.4 «Класифікація функцій адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції» зазначено, що адміністративно-правове включення до координаційної діяльності заслуховування звітів, аналізу статистики роботи суб'єктів протидії корупції сприяє здійсненню контролю та моніторингу. Оскільки одержані результати надалі використовуються у практичній діяльності, то можливо виділити й законопроектну функцію адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції. Акцентовано, що функції адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції розподіляються на основні та додаткові.

Основною функцією адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції є інформаційна, її втілення спрямовано на покращення комунікації між суб'єктами протидії корупції. Відповідно, дотримуючись загальноєвропейського напрямку розвитку, адміністративно-правове забезпечення координації повинно поступово запроваджувати інформаційні технології комунікації для пришвидшення проведення заходів координації, скорочення витрат на них, якщо, звісно, така комунікація не стосується державної таємниці. Крім того, реалізація інформативної функції адміністративно-правовим забезпеченням координації суб'єктів протидії корупції дає змогу позитивно впливати на рівень правової освіти в аспекті протидії корупції залучених суб'єктів владних повноважень. У такий спосіб

інформативна функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції полягає у збільшенні обізнаності усіх залучених до координації суб'єктів у правових та організаційних деталях проведення протидії корупції, що впливає на мотивацію та ефективність такої діяльності.

Ще однією основною функцією адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції є узгоджувальна. Її сутність полягає у створенні умов спільної та системної діяльності суб'єктів протидії корупції в межах єдиної визначеної мети та завдань та з урахуванням рівня корупції в державі та регіонах.

Змістом аналітичної функції адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції є гарантування проведення комплексного дослідження сучасного стану протидії корупції на національному, іноземному та міжнародному рівнях для визначення найбільш прогресивних антикорупційних стратегій та відповідного їхнього впровадження в ході координації.

Змістом законопроектної факультативної функції адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції є забезпечення зв'язку між формуванням антикорупційного та адміністративного законодавства й практикою діяльності суб'єктів протидії корупції.

Виховна функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції полягає у формуванні в ході проведення заходів координації високого рівня правосвідомості та персональної позитивної відповідальності в посадових осіб органів державної влади, вповноважених на протидію корупції.

Також до факультативних функцій адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції варто віднести євроінтеграційну. Передусім, це обумовлено визначенням протидії та зменшення рівня корупції, як однієї з основних вимог Європейського Союзу, а саме адміністративно-правове забезпечення координації є основою підтримання ефективності такої діяльності суб'єктів протидії корупції. Ще одним аспектом утілення цієї функції є запровадження нових методів в адміністративно-правовому забезпеченні, використанні людиноцентристського підходу до координації, що відповідає загальноєвропейським тенденціям у державному управлінні загалом.

Розділ 4 «Напрями оптимізації адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції» складається з трьох підрозділів, у яких проаналізовано проблеми адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, а також шляхи їхнього вирішення, зокрема, з урахуванням позитивного іноземного досвіду.

У підрозділі 4.1 «Сучасні проблеми адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції» вказано, що першою проблемою адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції є відсутність положень, присвячених координації діяльності Національного антикорупційного бюро України та Державного бюро

розслідувань у Законах України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 р. № 1698-VII та «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. № 794-VIII. Зазначено, що законодавець вивів за межі координаційної компетенції прокуратури суб'єктів, які здійснюють протидію корупції не в рамках кримінального переслідування (наприклад, Національне агентство з питань запобігання корупції). Відповідно, Генеральний прокурор та його заступники координують діяльність суб'єктів протидії корупції не у всій сфері боротьби з корупцією загалом, а передусім при проведенні оперативно-розшукової діяльності, дізнання та досудового слідства слідчими підрозділами Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України. Серед підзаконних нормативно-правових актів у сфері координації суб'єктів протидії корупції, прийнятих ще до створення для протидії корупційним злочинам в Україні Національного агентства з питань запобігання корупції, Агентства з розшуку та менеджменту активів, Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Вищого антикорупційного суду України, відзначено Положення про координацію діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності та корупції, затверджене спільним наказом № 5/132/21/4/84/82/ОД-13/1 Генеральної прокуратури, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки, Міністерства оборони, Міністерства доходів і зборів, Державної пенітенціарної служби та адміністрації Державної прикордонної служби, яке також зберігає чинність і дотепер. Генеральна прокуратура України затверджувала цей наказ спільно з органами, які на той момент мали безпосереднє відношення до антикорупційної діяльності (Міністерство внутрішніх справ України та Служба безпеки України), однак які наразі позбавлені таких функцій. Утім, незважаючи на створення спеціальних інституцій у досліджуваній сфері, цей наказ усе ще зберігає свою чинність, попри їхню роль у протидії корупції.

Проблема адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції полягає у занадто широкому колі суб'єктів протидії корупції, що обумовлює виникнення конкуренції між ними. Наголошено, що у структурі Служби безпеки України досі діють підрозділи з боротьби з корупцією, які власне дублюють повноваження спеціалізованих органів, створених для протидії корупційним злочинам. При цьому Служба безпеки України, на відміну від таких органів, протягом багатьох років не демонструвала ефективність у цій сфері, на практиці неодноразово втручалася в діяльність спеціалізованих органів та є підпорядкованою Президенту України, а отже, не є незалежною інституцією.

Констатовано, що наявність проблем адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції на нинішньому етапі обумовлена, насамперед створенням за останні роки значної кількості спеціалізованих антикорупційних органів, унаслідок чого чинне законодавство не зазнало усіх необхідних змін для оптимізації координації їхньої діяльності.

У підрозділі 4.2 «Концептуальні основи оптимізації адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції» узагальнено пропозиції з оптимізації чинного адміністративного законодавства нашої держави та обґрунтовано доцільність внесення до нього таких змін:

– доповнити розділ IV «Взаємодія Державного бюро розслідувань з іншими державними органами» Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. № 794-VIII статтею 22-1 «Координація діяльності Державного бюро розслідувань»:

«1. З метою забезпечення взаємодії Державного бюро розслідувань з іншими правоохоронними органами у сфері протидії корупції, Генеральний прокурор та його заступники відповідно до розподілу обов'язків координують діяльність Державного бюро розслідувань та інших правоохоронних органів у сфері протидії корупції.

2. Координація діяльності Державного бюро розслідувань та інших правоохоронних органів у сфері протидії корупції здійснюється у формі координаційних нарад з керівником Національного бюро та керівниками інших правоохоронних органів у сфері протидії корупції, на яких заслуховується інформація щодо їхньої діяльності у сфері протидії корупції.

3. Рішення координаційної наради є обов'язковим до виконання керівником Державного бюро розслідувань та керівниками інших правоохоронних органів у сфері протидії корупції.

4. Порядок та форми координації діяльності Державного бюро розслідувань затверджуються наказом Генерального прокурора».

Доведено, що внесення таких змін, по-перше, дасть змогу привести зміст Законів України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 р. № 1698-VII та «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. № 794-VIII у відповідність із змістом ч. 2 ст. 25 Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р. № 1697-VII, якою, власне, визначено суб'єктів координації правоохоронних органів у сфері протидії злочинності; по-друге, визначить Генерального прокурора та підпорядкованих йому прокурорів, як суб'єктів забезпечення діяльності правоохоронних органів саме в антикорупційній сфері, адже така норма в чинному законодавстві фактично відсутня після втрати чинності Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2011 р. № 3206-VI.

З метою оптимізації адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, окрім власне організаційних заходів, важливо внести зміни до чинного законодавства. Відтак, у межах розділу запропоновано низку змін до Законів України «Про Службу безпеки України» від 25.03.1992 р. № 2229-XII, «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992 р. № 2135-XII, «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30.06.1993 р. № 3341-XII тощо.

У підрозділі 4.3 «Зарубіжний досвід адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції» аргументовано, що наразі в Європейському Союзі відсутній єдиний підхід до координації

суб'єктів антикорупційної діяльності та зосереджено увагу на перспективах використання потенційно позитивного досвіду координації антикорупційної діяльності таких європейських країн, як Королівство Іспанія, Угорщина та Французька Республіка.

З урахуванням досвіду Французької Республіки у регламентації функціонування органу, близького за компетенцією до вітчизняного Національного агентства з питань запобігання корупції, який здійснює координацію боротьби із корупцією у державі, запропоновано змінити статус Голови Національного агентства з питань запобігання корупції та надати йому незалежність від Кабінету Міністрів України. Це дозволить забезпечити його автономність під час здійснення повноважень та гарантуватиме неможливість впливу на його рішення, зокрема й у питаннях координації суб'єктів протидії корупції.

Акцентовано увагу на позитивному досвіді Угорщини, де окрім чіткого розмежування повноважень суб'єктів протидії корупції, високий рівень їхньої координації забезпечується Координаційним центром боротьби з організованою злочинністю (Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központrol), який отримує та опрацьовує інформацію від кожного з таких суб'єктів, здійснює моніторинг їхньої діяльності та контролює їхню взаємодію, надає інформацію суб'єктам протидії корупції та здійснює інші види діяльності.

У рамках запозичення іспанського досвіду, запропоновано внести зміни до Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р. № 1697-VII, що передбачатимуть надання права Генеральному прокурору України звертатися до інших державних органів, прокуратур інших держав та міжнародних організацій, з метою сприяння діяльності суб'єктам протидії корупції, шляхом надання спеціалістів, яких вони потребують.

ВИСНОВКИ

У дисертаційному дослідженні здійснено теоретичне узагальнення й запропоновано нове вирішення наукової проблеми, яка полягала в тому, щоб на підставі аналізу чинного національного адміністративного законодавства та здобутків у правовій доктрині адміністративного права, розкрити зміст проблем адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, а також розробити аргументовані пропозиції щодо їхнього вирішення. За результатами дослідження сформульовано такі висновки:

1. Розкрито ступінь наукової розробленості проблематики адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції та з'ясовано, що він характеризується такими рисами:

1) наявність фрагментарних досліджень та публікацій, які присвячені окремим проблемам координаційної функції держави із фрагментарними згадками щодо доцільності протидії корупції в Україні;

2) на рівні комплексних монографічних та дисертаційних досліджень координаційна функція розглядалася як елемент загальних розробок системи функцій держави, зокрема – у векторі адміністративно-правового регулювання протидії корупції;

3) комплексні розробки на рівні дисертацій та монографій присвячені окремим функціям держави, таким, як соціальна, економічна, екологічна, правоохоронна, тощо, які в окремих випадках були проаналізовані в декількох таких дослідженнях, натомість серед них координаційна функція у доктрині адміністративного права розроблена не була;

4) наявний значний рівень актуальності, яка повинна бути реалізована у новому комплексному дослідженні;

5) достатній рівень теоретико-емпіричного підґрунтя для здійснення дослідження адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції.

2. Координаційна функція держави щодо протидії корупції – це рівень прояву державного впливу у суспільних відносин та основний напрям діяльності держави, який полягає: по-перше, в узгодженні дій між різними елементами державного апарату щодо протидії корупції; по-друге, в узгодженні дій між державним апаратом та не владними суб'єктами суспільної системи; по-третє, в упорядкуванні суспільних та державно-управлінських відносин, спрямуванні їх на досягнення спільних цілей або інтересів, за якого використовується не метод прямого імперативного управління, а узгоджуються дії відносно чи повністю рівних суб'єктів протидії корупції на основі врахування спільних інтересів та/або компетенції, відповідно до принципу прямування до ідеальної результативності.

3. Досліджено генезу координаційної функції держави в Україні та її правового регулювання, внаслідок чого виокремлено сім відповідних історичних періодів. Відзначено, що координаційна функція держави у період із другої пол. XVIII до початку XX ст. ст. розвивалась трьома основними пріоритетними шляхами: 1) дії урядів держав, до складу яких входили українські землі, були спрямовані на ліквідацію української державності та встановлення власних державних апаратів; 2) було прийнято низку адміністративно-правових актів, які передбачали утворення нових елементів державного апарату; 3) відповідно, відбувалось узгодження дій між новими елементами державного апарату, та тими, що уже існували на українських землях.

З'ясовано, що періоду Української Народної Республіки, як етапу розвитку адміністративно-правового регулювання координаційної функції держави, притаманні такі ознаки: 1) сутність координаційної функції держави полягала в українізації елементів державного апарату, спрямуванні їхньої діяльності в інтересах Української Народної Республіки та узгодженні цих процесів із курсом, установленим Центральною Радою; 2) перелік елементів державного апарату не був чітко визначеним, тому поряд із органами місцевого самоврядування, успадкованими від Російської імперії, діяли

губернські й повітові комісари Центральної Ради та т. зв. «органи революційної демократії»; 3) невизначеність об'єктів координування обумовлювала анархію та свавілля у діяльності елементів державного апарату; 4) належна адміністративно-правова база координаційної функції держави не була прийнята, а правові приписи Центральної Ради щодо координування елементів державного апарату були прийняті у формі програм, тобто становили лише наміри щодо подальших дій.

4. Окреслено коло переваг адміністративно-правового регулювання координації суб'єктів протидії корупції, зокрема: 1) адміністративно-правове регулювання забезпечує гнучкість координації суб'єктів протидії корупції; 2) адміністративно-правове регулювання розподіляє координацію суб'єктів протидії корупції за рівнями та компетенцією.

5. Запропоновано під координацією суб'єктів протидії корупції тлумачити передбачене законом, об'єктивно обумовлене, узгоджене та постійне здійснення організації взаємодії рівноправних суб'єктів протидії корупції, яких об'єднує спільна мета та завдання діяльності, та які не перебувають у відносинах підпорядкування, що здійснюється під організаційним керівництвом суб'єкта, наділеного повноваженнями впорядковувати та узгоджувати діяльність антикорупційних інституцій, розподіляти їхні ролі відповідно до компетенції та усунути можливість дублювання повноважень різних суб'єктів протидії корупції.

6. У контексті дослідження адміністративно-правового регулювання суб'єктів протидії корупції визначено такі види суб'єктів, залежно від їхньої ролі в протидії корупції: 1) суб'єкти, що спеціально вповноважені на протидію корупції; 2) суб'єкти, що сприяють діяльності з протидії корупції; 3) суб'єкти, що добровільно беруть участь у протидії корупції.

7. Установлено, що сутність юридичних гарантій та заборон, як складового елементу механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, полягає у створенні дієвих інструментів попередження неправомірного впливу на координацію, забезпечення комфортних та належних умов її проведення.

Правосвідомість як складовий елемент механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, розкривається через взаємозалежність між рівнем персональної усвідомленості залучених до координації суб'єктів щодо значення та ролі їхньої діяльності в протидії корупції, правильному застосуванні норм адміністративного права та власне ефективною реалізацією заходів координації.

Юридична відповідальність як складовий елемент механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, виконує превентивну функцію щодо попередження негативного впливу на проведення координації, а також функцію покарання осіб, які вчинили протиправні дії у цій сфері.

8. З'ясовано, що принцип самостійності кожного суб'єкта протидії корупції при реалізації узгоджених у процесі координації рішень, означає, що

кожен суб'єкт антикорупційної діяльності є незалежним у виборі форм та методів співпраці в межах спільного здійснення антикорупційної діяльності. Наприклад, Національне антикорупційне бюро України у здійсненні своєї діяльності в рамках узгоджених заходів не потребує погодження із Державним бюро розслідування та іншими учасниками координації, є повністю відокремленим від них, та не може зазнавати жодного їхнього впливу, окрім того, який був узгоджений у процесі координації. Кожен суб'єкт антикорупційної діяльності має специфічні компетенцію, структуру, умови функціонування, і кожний із перерахованих аспектів має бути врахований при здійсненні адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції.

Вагомим принципом адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції є принцип відповідальності суб'єктів протидії корупції за якісне і своєчасне виконання узгоджених у процесі координації заходів. Це означає, що суб'єкти протидії корупції мають нести відповідальність за той обсяг роботи, який був покладений під час координації відповідно до їхньої компетенції.

9. Виокремлено гарантії адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, зокрема: 1) гарантія повноти використання всіх форм координації, визначених у Положенні про координацію діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності та корупції. При цьому провідною формою координації вважається проведення координаційної наради керівників правоохоронних органів; 2) гарантія спеціалізації діяльності суб'єктів протидії корупції за результатами координації. Координація суб'єктів протидії корупції має бути здійсненою у такий спосіб, що унеможливити вирішення різними суб'єктами одних і тих самих задач та задач, які є не характерними для компетенції того чи іншого органу. Кожен суб'єкт координації діяльності із протидії корупції має здійснювати лише притаманну його компетенції роль. Згідно з п. 9.1 Наказу Генерального прокурора України № 1/1гн «Про координацію діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності та корупції» від 16 січня 2013 року на координаційні наради необхідно запрошувати також керівників органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, з метою заслуховування інформації щодо їхньої діяльності з питань попередження і протидії злочинності та корупції; 3) гарантія узгодженості координації діяльності суб'єктів протидії корупції; 4) гарантія оперативності виконання узгоджених у процесі координації заходів. Завдяки гарантії оперативності виконання узгоджених у процесі координації заходів, суб'єкти протидії корупції більш ефективно використовують свої сили та засоби.

10. Запропоновано завданнями адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції вважати такі: 1) адміністративно-правове забезпечення спрямовано на упорядкування процедур координації суб'єктів протидії – завдяки реалізації цього завдання, координація суб'єктів протидії корупції є цілеспрямованою, тобто об'єднаною спільною ціллю

зменшення випадків корупції у суспільстві; 2) адміністративно-правове забезпечення спрямовано на гарантування безперервності координації діяльності суб'єктів протидії корупції. Таке завдання полягає у створенні спеціальних механізмів впливу на діяльність суб'єктів, які проводять заходи координації в контексті систематичного їх проведення, з метою підвищення результативності координації та контролю за виконанням завдань, що були поставлені в ході координації; 3) адміністративно-правове забезпечення координації спрямовано на підтримання ефективності діяльності суб'єктів протидії корупції. Його сутність полягає у законодавчому закріпленні гнучкості заходів координації, завдяки яким протидія корупції відбувається з урахуванням особливостей певної території та фактичної ситуації із кадровими та організаційно-матеріальними ресурсами кожного конкретного суб'єкта протидії.

11. Розподілено функції адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції на основні та додаткові. Основними функціями є такі, що безпосередньо пов'язані із реалізацією поставлених попередньо завдань адміністративно-правового забезпечення та спрямовані на досягнення спільності дії усіх суб'єктів протидії корупції. До основних функцій адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції віднесено такі: 1) інформативна функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції; 2) узгоджувальна функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції; 3) аналітична функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції.

Натомість факультативні функції адміністративно-правового забезпечення реалізуються в ході координації суб'єктів протидії корупції, мають позитивний вплив на таку діяльність, однак не можуть безпосередньо впливати на її результативність. Тобто такі функції не можуть реалізуватися самостійно в ході адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції та досягають свого результату під час комплексного втілення усіх визначених функцій. Факультативними функціями адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції є такі: 1) законопроектна функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції; 2) виховна функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції; 3) євроінтеграційна функція адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції.

12. Сформульовано перелік наявних проблем адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, зокрема: 1) відсутність положень, присвячених координації діяльності Національного антикорупційного бюро України та Державного бюро розслідувань у Законах України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 р. № 1698-VII та «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. № 794-

VIII; 2) збереження чинності нормативно-правовими актами Генеральної прокуратури України, прийнятих у сфері адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції ще до створення для протидії корупційним злочинам в Україні низки спеціалізованих органів; 3) необхідність скорочення кількості суб'єктів протидії корупції за рахунок тих, для яких протидія корупції не є основним завданням.

13. Окреслено низку необхідних змін до чинного законодавства.

Доцільним є внесення змін до Закону України «Про Службу безпеки України» від 25.03.1992 р. № 2229-ХІІ (відповідно до рекомендацій Transparency International), зокрема:

– до частини 1 статті 2 цього нормативно-правового акту, та виключити із його змісту фразу «корупції та організованої злочинної діяльності у сфері управління і економіки». У такому разі зміст цієї норми набуде такого вигляду:

«До завдань Служби безпеки України також входить попередження, виявлення, припинення та розкриття кримінальних правопорушень проти миру і безпеки людства, тероризму та інших протиправних дій, які безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам України»;

– до частини 1 статті 10 цього нормативно-правового акту, виключивши з її змісту фразу «боротьби з корупцією і організованою злочинною діяльністю»;

– до частини 1 статті 15 цього нормативно-правового акту, виключивши з її змісту фразу «боротьби з корупцією і організованою злочинною діяльністю»;

– до пункту 11 частини 1 статті 25 цього нормативно-правового акту, виключивши з його змісту фразу «боротьби з корупцією та організованою злочинною діяльністю».

Також необхідне внесення змін і до інших нормативно-правових актів, які врегульовують функціонування підрозділу з боротьби з корупцією та організованою злочинною діяльністю Служби безпеки України, зокрема, Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992 р. № 2135-ХІІ, зі змісту абзацу 3 частини 1 статті 5 якого необхідно виключити фразу «спеціальними підрозділами по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю».

З огляду на зміст Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30.06.1993 р. № 3341-ХІІ, він передусім потребує таких змін:

– виключення зі змісту частини 2 статті 5 пункту «в»: «в) спеціальні підрозділи по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України»;

– виключення зі змісту абзацу 1 частини 2 статті 8 фрази «заступника Голови Служби безпеки України – керівника Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України»;

– виключення зі змісту цього нормативно-правового акту статей: 10 «Спеціальні підрозділи по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю Служби безпеки України», 11 «Компетенція спеціальних підрозділів Служби безпеки України» та 12 «Права спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю Служби безпеки України та їх співробітників».

14. У рамках запозичення іспанського досвіду запропоновано внести такі зміни до чинного адміністративного законодавства України:

– доповнити частину 1 статті 9 Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р. № 1697-VII пунктом 1-1 такого змісту:

«11) у встановленому порядку звертається до інших державних органів, органів місцевого самоврядування, осіб, підприємств, установ та організацій, а також прокуратур інших держав та міжнародних організацій за допомогою кваліфікованих спеціалістів та експертів, з метою їхнього подальшого залучення до діяльності органів прокуратури та правоохоронних органів відповідного рівня у сфері протидії злочинності».

Доповнення Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р. № 1697-VII надасть право Генеральному прокурору України звертатися до інших державних органів, прокуратур інших держав та міжнародних організацій, з метою сприяння у діяльності суб'єктам протидії корупції, шляхом надання спеціалістів, яких вони потребують. Такими державними органами, передусім, можуть бути Державна податкова служба України, Національне агентство України з питань державної служби, Національна поліція, Служба безпеки України, Антимонопольний комітет України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, прокуратури інших держав. Також важливо надати змогу Генеральному прокурору України звертатися до міжнародних організацій. Отримання допомоги від цих суб'єктів значно розширить можливості Генерального прокурора у координації суб'єктів протидії корупції;

– внести зміни до частини 2 статті 25 Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р. № 1697-VII та викласти її зміст у такому вигляді:

«2. Генеральний прокурор, керівники відповідних прокуратур, їхні перші заступники та заступники відповідно до розподілу обов'язків, координують діяльність правоохоронних органів відповідного рівня у сфері протидії злочинності. Основною формою координації є проведення координаційних нарад з керівниками правоохоронних органів, на яких заслуховується інформація щодо їхньої діяльності у сфері протидії злочинності. Рішення координаційної наради є обов'язковим до виконання всіма зазначеними в ньому правоохоронними органами.

Генеральний прокурор за результатами координаційних нарад має право своїм наказом залучати спеціалістів інших державних органів до діяльності правоохоронних органів відповідного рівня у сфері протидії злочинності – Державної податкової служби України, Національного агентства України з

питань державної служби, Національної поліції, Служби безпеки України, Антимонопольного комітету України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, а також прокуратур інших держав та міжнародних організацій.

Порядок та інші форми координації затверджуються наказом Генерального прокурора».

15. Доведено доречність урахування французького досвіду щодо адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, внаслідок чого запропоновано внести такі зміни до Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII:

– внести зміни до частини 1 статті 5 цього нормативно-правового акту, та сформулювати її зміст у такому вигляді:

«1. Керівництво діяльністю Національного агентства здійснює його Голова, який є незалежним у прийнятті рішень, призначається на посаду та звільняється з посади Указом Президента України в порядку, визначеному цим Законом» (формулювання змісту цієї норми у такому вигляді дасть змогу, насамперед, підкреслити незалежність Голови Національного агентства з питань запобігання корупції у прийнятті ним рішень. Окрім того, його призначення на посаду Указом Президента України дасть змогу зменшити вплив на цей орган з боку Кабінету Міністрів України);

– внести зміни до частини 2 статті 6 цього нормативно-правового акту, стосовно зміни складу Конкурсної комісії з відбору на посаду Голови Національного агентства. Зокрема, збільшити кількісний склад конкурсної комісії вдвічі, додавши до її складу трьох осіб, визначених Президентом України, та трьох осіб, визначених Верховною Радою України.

Формування складу Конкурсної комісії з відбору Голови Національного агентства з питань запобігання корупції у розширеному форматі також спрямоване на зменшення впливу Кабінету Міністрів України на проведення такої процедури.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Монографія:

1. Лук'янова Г. Ю. Теоретико-правові засади адміністративно-правового забезпечення координації діяльності суб'єктів протидії корупції в Україні: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 324 с.

Статті у наукових фахових виданнях України:

2. Лук'янова Г. Ю. Гарантії адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Випуск 2. Том 2. С. 143–147.

3. Лук'янова Г. Ю. Complementary-holistic concept of la-understanding in the system of legal knowledge. *Право і суспільство: науковий фаховий журнал*. 2017. № 2/2. С. 70–74. URL: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/

70_73_Complementary-holistic%20concept%20of%20law-understanding%20in%20the%20system%20of%20legal%20knowledge.pdf.

4. Лук'янова Г. Ю. Взаємодія адміністративної та кримінальної відповідальності. *Часопис київського університету права*. Київ, 2017. № 3. С. 117–120. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Chkur_2017_3_26.

5. Лук'янова Г. Ю. Функції адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Випуск 2. Том 2. С. 123–128.

6. Лук'янова Г. Ю. Переваги сучасного стану адміністративно-правового забезпечення координації діяльності суб'єктів протидії корупції. *Юридична наука*. 2019. № 12. С. 141–145.

7. Лук'янова Г. Ю. Адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії корупції: теоретичні підходи та методологія дослідження. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. Випуск 1. Том 2. С. 144–149.

8. Лук'янова Г. Ю. Адміністративно-правове забезпечення координації дій суб'єктів протидії корупції в деяких країнах ЄС. *Юридична наука*. 2019. №11. С. 143–147.

9. Лук'янова Г. Ю. Адміністративно-правове забезпечення координації дій суб'єктів протидії корупції: досвід королівства Іспанія. *Юридична наука*. 2019. № 9. С. 203–208.

10. Лук'янова Г. Ю. Генеза координаційної функції держави крізь призму її правового забезпечення: від IX до XIX століття. *Юридична наука*. 2019. № 10. С. 102–105.

11. Lukianova H. The role and importance of the principles of law in the formation of modern administrative law. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»*, Серія: юридичні науки. 2020. Volume 7. Number 1 (25). С. 99–106.

12. Лук'янова Г. Ю. Сучасні підходи до класифікації суб'єктів протидії корупції в Україні. *Юридична наука*. 2020. № 3. С. 98–101.

13. Лук'янова Г. Ю. Концептуальні основи оптимізації адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції. *Держава та регіони*. Серія: Право. 2020. № 3 (69). Том 3. С. 111–116.

14. Лук'янова Г. Ю. Адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії корупції: сучасні недоліки та тенденції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Юриспруденція». 2020. № 48. Том 2. С. 135–139.

15. Лук'янова Г. Ю. Механізм адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції: змістовне наповнення поняття. *Юридична наука*. 2020. № 5. С. 172–178.

16. Лук'янова Г. Ю. Координаційна функція держави на етапі української революції 1917–1921 років. *Юридична наука*. 2020. № 4. С. 165–170.

17. Лук'янова Г. Ю. Проблематика протидії корупції в стародавньому світі: підходи Вавилону та стародавнього Риму. *Правові новели*. 2020. № 10. Том 3. С. 201–204.

18. Лук'янова Г. Ю. Потреба оптимізації правового забезпечення державної політики у сфері протидії корупції, як виклик сьогодення. *Юридична наука*. 2020. № 6. С. 173–178.

19. Лук'янова Г. Ю. Антикоруційна реформа в Україні: проблеми і перспективи. *Юридична наука*. 2020. № 7. С. 146–151.

20. Лук'янова Г. Ю. Елементний склад механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції в реаліях сьогодення. *Юридична наука*. 2020. № 8. С. 93–98.

Статті у зарубіжних періодичних наукових виданнях:

21. Лукьянова Г. Ю. Административно-правовое обеспечение координации субъектов противодействия коррупции в Венгрии, Румынии и Словакии: перспективы аппроксимации для Украины. *Право и Закон*. 2020. № 2. С. 103–107. (Кыргызская Республика).

22. Лукьянова Г. Ю. Сущность административно-правового обеспечения координации субъектов противодействия коррупции. *Право и политика*. 2020. № 1. С. 124–128. (Кыргызская Республика).

23. Лукьянова Г. Ю. Цель и задачи административно-правового обеспечения координационной роли государства в антикоррупционной деятельности в Украине. *Право и политика*. 2019. № 2. С. 124–128. (Кыргызская Республика).

24. Лук'янова Г. Адміністративно-правове забезпечення координації дій суб'єктів протидії корупції: досвід Французької республіки. *KELM*. 2020. № 3-2. С. 143–148. (Республіка Польща).

25. Лук'янова Г. Адміністративно-правове регулювання координаційної функції держави: динаміка змін у ХХ та на початку ХХІ століття. *KELM*. 2021. № 2. С. 213–218. (Республіка Польща).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

26. Лук'янова Г. Ю. Ознаки адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції в Україні: проблематика виокремлення. *Право як ефективний суспільний регулятор*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 20–21 квітня 2016 р.). Київ. Науково-дослідний інститут публічного права, 2016. С. 45–47.

27. Лук'янова Г. Ю. Особливості адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції в Україні: проблематика контролю та відповідальності. *Взаємодія суспільства і науки проблеми та перспективи*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 15–16 лютого 2017 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2017. С. 55–57.

28. Лук'янова Г. Ю. Особливості принципів адміністративно-правового забезпечення координаційної ролі держави в антикорупційній сфері: теоретико-правовий зміст. *Вітчизняна юридична наука в умовах сучасності*:

матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 19–20 липня 2017 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2017. С. 67–70.

29. Лук'янова Г. Ю. Національне антикорупційне бюро України в системі суб'єктів запобігання та протидії корупції. *Корупційні ризики в публічній службі: компаративно-правовий аналіз досвіду країн Східної та Західної традицій права*: тези доповіді Регіонального науково-практичного круглого столу (м. Запоріжжя, 28–29 березня 2018 р.). Запоріжжя: ЗНУ, 2018. С. 34–37.

30. Лук'янова Г. Ю. Адміністративно-правове забезпечення координаційної функції держави у сфері протидії корупції: ХХ – початок ХХІ століття. *Пріоритетні напрямки розвитку правової системи України*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 14–15 листопад 2018 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2018. С. 34–36.

31. Лук'янова Г. Ю. Проблематика протидії корупції в стародавньому світі: підходи Вавилону та стародавнього Риму. *Проблемні питання, досягнення та інновації фундаментальних та прикладних досліджень*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 9–10 лютого 2019 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2019. С. 38–40.

32. Лук'янова Г. Ю. Недостатній рівень співпраці держави з громадськими організаціями, як один із недоліків координації суб'єктів протидії корупції в Україні. *Пріоритети розвитку юридичних наук у ХХІ столітті*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 17–18 липня 2019 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2019. С. 56–58.

33. Лук'янова Г. Ю. Специфіка механізму адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції. *Сучасні проблеми юридичної науки в Україні*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 17–18 березня 2020 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2020. С. 40–43.

34. Лук'янова Г. Ю. Ключові завдання адміністративно-правового забезпечення координаційної функції держави в реаліях сьогодення. *Сучасні правові системи світу в умовах глобалізації: реалії та перспективи*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 15–16 вересня 2020 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2020. С. 39–41.

АНОТАЦІЯ

Лук'янова Г. Ю. Адміністративно-правове забезпечення координації суб'єктів протидії корупції в сучасних умовах державотворення: проблеми теорії і практики. – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право;

інформаційне право. – ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом». – Київ, 2021.

Дисертацію присвячено комплексному та ґрунтовному аналізу проблем адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції в Україні. У роботі з'ясовано теоретико-правові основи адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції, охарактеризовано переваги та недоліки сучасного стану адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції в Україні.

З'ясовано поняття та ознаки адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції в Україні. Виокремлено класифікацію суб'єктів протидії координації та визначено адміністративно-правовий статус кожного із них. Деталізовано види принципів, завдань та гарантій адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції.

Окрему увагу зосереджено на розробленні напрямів оптимізації адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції в Україні. Наведено концептуальні основи оптимізації адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції. Визначено напрями запозичення позитивного іноземного досвіду адміністративно-правового забезпечення координації суб'єктів протидії корупції в національне адміністративне законодавство.

Ключові слова: адміністративно-правове забезпечення, адміністративні правовідносини, координація, суб'єкти протидії корупції, антикорупційна діяльність, протидія корупції, адміністративне законодавство, функція координації.

АННОТАЦІЯ

Лукьянова Г. Ю. Административно-правовое обеспечение координации субъектов противодействия коррупции в современных условиях государства: проблемы теории и практики. – *Квалификационный научный труд на правах рукописи.*

Диссертация на соискание ученой степени доктора юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право. – ЧАО «Высшее учебное заведение «Межрегиональная Академия управления персоналом». – Киев, 2021.

Диссертация посвящена комплексному и обстоятельному анализу проблем административно-правового обеспечения координации деятельности субъектов противодействия коррупции в Украине. В работе выяснено теоретико-правовые основы административно-правового обеспечения координации деятельности субъектов противодействия коррупции, осуществлено характеристику преимуществ и недостатков современного

состояния административно-правового регулирования координации деятельности субъектов противодействия коррупции в Украине.

Аргументировано, что административно-правовое обеспечение координации деятельности субъектов противодействия коррупции – это создание и поддержка государством с помощью административно-правовых средств, оптимальных условий для осуществления целенаправленного властного влияния на организацию взаимодействия субъектов противодействия коррупции, осуществляется под организационным руководством субъекта, наделенного полномочиями упорядочивать и согласовывать деятельность антикоррупционных институтов, распределять их роли в соответствии с компетенцией и исключить возможность дублирования полномочий различных субъектов противодействия коррупции, в целях предупреждения, выявления, пресечения, расследования и раскрытия коррупционных правонарушений.

Выяснено понятие и признаки административно-правового обеспечения координации деятельности субъектов противодействия коррупции в Украине. Выделено классификацию субъектов противодействия координации и определено административно-правовой статус каждого из них. Детализировано виды принципов, задач и гарантий административно-правового обеспечения координации деятельности субъектов противодействия коррупции.

Констатировано, что к гарантиям административно-правового обеспечения координации деятельности субъектов противодействия коррупции относятся следующие: 1) гарантия полноты использования всех форм координации, определенных в Положении о координации деятельности правоохранительных органов в сфере противодействия преступности и коррупции; 2) гарантия специализации деятельности субъектов противодействия коррупции по результатам координации; 3) гарантия согласованности координации деятельности субъектов противодействия коррупции; 4) гарантия оперативности выполнения согласованных в процессе координации мероприятий.

Особое внимание уделено разработке направлений оптимизации административно-правового обеспечения координации деятельности субъектов противодействия коррупции в Украине. Приведены концептуальные основы оптимизации административно-правового обеспечения координации деятельности субъектов противодействия коррупции. Определены направления заимствования положительного зарубежного опыта правового регулирования административно-правового обеспечения координации деятельности субъектов противодействия коррупции в национальное административное законодательство.

Резюмировано, что к проблемам административно-правового обеспечения координации деятельности субъектов противодействия коррупции относятся такие: 1) отсутствие положений, посвященных координации деятельности Национального антикоррупционного бюро Украины и Государственного бюро расследований в Законах Украины «О

Национальном антикоррупционном бюро Украины» от 14.10.2014 г. № 1698-VII и «О государственное бюро расследований» от 12.11.2015 г. № 794-VIII; 2) сохранение в силу приказами Генеральной прокуратуры Украины, принятых в сфере административно-правового обеспечения координации деятельности субъектов противодействия коррупции еще до создания для противодействия коррупционным преступлениям в Украине ряда специализированных органов; 3) необходимость сокращения количества субъектов противодействия коррупции за счет тех, для которых противодействие коррупции не является основной задачей.

Ключевые слова: административно-правовое обеспечение, административные правоотношения, координация, субъекты противодействия коррупции, антикоррупционная деятельность, противодействие коррупции, административное законодательство, функция координации.

SUMMARY

Lukianova H. Y. Administrative and legal support for the coordination of anti-corruption actors in the modern conditions of state formation: problems of theory and practice. – *Qualifying scientific work as a manuscript.*

The dissertation for the degree of the doctor of legal sciences, specialty 12.00.07 – administrative law and process; financial law; information law. – PJSC «Higher Educational Institution «Interregional Academy of Personnel Management». – Kyiv, 2021.

The dissertation is devoted to the complex and thorough analysis of problems of administrative and legal maintenance of coordination of activity of subjects of counteraction to corruption in Ukraine. The paper clarifies the theoretical and legal basis of administrative and legal regulation of coordination of anti-corruption entities, describes the advantages and disadvantages of the current state of administrative and legal regulation of coordination of anti-corruption entities in Ukraine.

The concepts and features of administrative and legal support for the coordination of the activities of anti-corruption entities in Ukraine are clarified. The classification of subjects of counteraction to coordination is singled out and the administrative and legal status of each of them is determined. The types of principles, tasks, principles and guarantees of administrative and legal support for the coordination of the activities of anti-corruption entities are detailed.

Particular attention is paid to the development of areas for optimizing the administrative and legal support for the coordination of anti-corruption actors in Ukraine. The conceptual bases of optimization of administrative and legal support of coordination of activity of subjects of counteraction to corruption are resulted. The directions of borrowing of positive foreign experience of legal regulation of administrative and legal maintenance of coordination of activity of subjects of counteraction of corruption in the national administrative legislation are defined.

Key words: administrative and legal support, administrative legal relations, coordination, anti-corruption entities, anti-corruption activities, anti-corruption, administrative legislation, coordination function.

Наклад 100. Папір офсетний. Ум.-др. арк. 1,9.
Підписано до друку 16.08.2021. Замовлення 113.

Надруковано в «МП Леся».

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи серія ДК № 892 від 08.04.2002.*

«МП Леся»

03148, Київ, а/с 115.

Тел./факс: (066) 60 50 199, (068) 126 49 26

E-mail: lesya3000@ukr.net